

Хорошковська Т. П. Реалізація змісту навчання у підручнику літературного читання для 5 класу закладів загальної середньої освіти з викладанням мовами національних меншин / Т. П. Хорошковська // Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки НАПН України за 2018 рік / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. – К. : Педагогічна думка, 2018. – С. 67–68.

РЕАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ У ПІДРУЧНИКУ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ ДЛЯ 5 КЛАСУ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ВИКЛАДАННЯМ МОВАМИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Т. П. Хорошковська

Під час виконання теми «Дидактико-методичне забезпечення навчання української мови й літературного читання у 5 класі шкіл із національними мовами викладання» відповідно до поставлених завдань було укладено програму та розроблено підручники літературного читання (українська мова) для 5 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин.

У процесі створення підручників урахувались особливості рідної учням мови, знання, одержані на уроках рідної і зарубіжної літератур, принцип комунікативної спрямованості навчання, позитивної мотивації навчального процесу тощо.

У підручниках подано тексти малих жанрів, зокрема скоромовки, робота над якими забезпечить не лише розвиток умінь читати, слухати і розуміти, а й сприятиме розвитку артикуляційного апарату учнів, для яких українська мова не є рідною.

Відмінним у розроблених нами підручниках від чинних є те, що в них навчальний матеріал з теорії літератури подано таким чином, що вивчення того чи іншого літературознавчого поняття часто пов'язане з конкретним художнім твором, на прикладі якого розкривається сутність виучуваного поняття. Крім того, простежується діалогічний характер викладу теоретичного матеріалу (звернення до учнів, урахування їхніх попередніх знань). Біографічні відомості про письменників не переобтяжені датами, а містять цікаву інформацію про митців слова.

У підручники введено комунікативні завдання для роботи в парах і групах, які збагачують і розвивають мовленнєві здібності учнів. Запитання і завдання до творів спонукають міркувати, самостійно формулювати думки, висловлювати власну позицію щодо прочитаного. Належне місце займає ілюстративний матеріал підручників, підпорядкований, з одного боку, перевірці розуміння змісту художнього твору, а з іншого – розвитку вмінь зв'язного мовлення на основі прочитаного.

Під час виконання теми було проведено експеримент з метою перевірки ефективності дидактико-методичного забезпечення літературної освіти. Отримані експериментальні дані підтвердили гіпотезу дослідження – навчання українського літературного читання у 5 класі закладів загальної середньої освіти з викладанням мовами національних меншин буде ефективним за умови:

1) розроблення оптимальної структури й змісту програми з літературного читання; 2) урахування мовного середовища, у якому перебувають учні та рівня їхніх мовних і мовленнєвих умінь і навичок; 3) урахування вікових особливостей учнів та доступності змісту текстів, запропонованих для вивчення; 4) ефективного добору навчального матеріалу з літературного читання та розроблення методичного апарату; 5) створення підручників, спрямованих на формування й розвиток читацьких умінь учнів.

Експериментальна перевірка розроблених нами підходів до укладання підручників літературного читання для 5 класу закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин підтвердила їх доцільність і ефективність.